

Szansa na zdrowie

Kompleksowa opieka onkologiczna Twoją szansą na zdrowie! – budowa Ośrodka Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Nowotworów Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu poprzez rozbudowę głównego zespołu budynków Szpitala.

Beneficjent: Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu

wartość inwestycji: prawie 35,4 mln zł

dofinansowanie UE: ponad 23,7 mln zł

Nowotwory stanowią narastający problem zdrowotny, społeczny i ekonomiczny w naszym kraju. Ponad milion Polaków żyje z chorobą nowotworową, a rocznie z tego powodu umiera ponad 100 tys. osób. Dlatego tak ważna jest profilaktyka w tym zakresie, a także szybka diagnostyka i dostęp do nowoczesnych metod leczenia.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu przy pomocy funduszy unijnych zrealizował projekt, którego głównym celem jest poprawa jakości i dostępności opieki zdrowotnej oraz zwiększenie wykrywalności nowotworów poprzez budowę Ośrodka Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Nowotworów. Nowy budynek szpitalny zapewnia kompleksową opiekę onkologiczną w całym procesie leczenia: od wykonania diagnostyki podstawowej, poprzez diagnostykę pogłębioną, terapię, aż po opiekę poszpitalną. W ten sposób pomoc w ciągu roku otrzyma ok. 10 tysięcy pacjentów.

W ośrodku znajdują się m.in. poradnie ambulatoryjne, pomieszczenia chemioterapii dziennej, stacjonarny oddział chirurgii onkologicznej, pracownia cytostatyków. Obiekt wyposażony został w nowoczesny sprzęt medyczny i informatyczny, dzięki któremu pacjenci krócej czekają na leczenie. Możliwe jest też przeniesienie akcentów z usług wymagających hospitalizacji na rzecz AOS (ambulatoryjna opieka zdrowotna), poprzez wykonywanie niektórych zabiegów w warunkach ambulatoryjnych. Pozwala to na objęcie badaniami jeszcze większej populacji.

Przedszkole na medal!

Tytuł projektu: Przebudowa budynku przy ul. Zwycięskiej we Wrocławiu na potrzeby Przedszkola nr 23

Beneficjent: Gmina Wrocław

Wartość inwestycji: 5,8 mln zł

Dofinansowanie z UE: prawie 2,5 mln zł

Dzięki funduszom unijnym kilkulatki z Partynic i okolic mogą chodzić do nowoczesnego, wygodnego i komfortowo wyposażonego przedszkola przy ul. Zwycięskiej. Ta zielona część Wrocławia należy do jednego z najbardziej dynamicznie rozwijających się obszarów miasta pod względem demograficznym. Nowo powstałe osiedla, w których w dużej większości zamieszkały rodziny z dziećmi, wymagają zagospodarowania przestrzeni tak, by infrastruktura odpowiadała potrzebom wszystkich mieszkańców. Także tym najmłodszym.

Przedszkole nr 23 mieści się w odnowionym „pałacyku”, otoczonym ogrodem z funkcjonalnym i bezpiecznym placem zabaw. Tak uporządkowany teren sprzyja zabawom na świeżym powietrzu oraz prowadzeniu obserwacji przyrodniczych. Sale przedszkolne wyposażone są w różnorodne zabawki oraz pomoce dydaktyczne, które pozwalają na realizację przyjętych programów nauczania i rozwoju dla kilkulatków. Placówka dysponuje również własną kuchnią i zapleczem sanitarno-technicznym.

W dziewięciu oddziałach przedszkolnych znalazło miejsce ponad 200 dzieci.

Historia i natura

Tytuł projektu: Zachowanie i rozwój dziedzictwa kulturowego Gminy Kąty Wrocławskie poprzez „Rewaloryzację zabytkowego parku w Zabrodziu – etap I” oraz „Rewaloryzację zabytkowego parku oraz ruin dawnego dworu nawodnego w Smolcu”

Beneficjent: Gmina Kąty Wrocławskie

Wartość projektu: prawie 5,7 mln zł

Dofinansowanie z UE: 2,3 mln zł

Atrakcyjność Gminy Kąty Wrocławskie związana jest z jej bogatymi walorami przyrodniczymi – to tutaj rozciąga się malownicza dolina rzeki Bystrzycy, ale także z historycznymi, nawiązującymi do dziedzictwa kulturowego Dolnego Śląska. Ta niewielka gmina ma w swoich granicach zabytki sprzed stuleci, ale kilka z nich ze względu na stan techniczny wymaga renowacji. Takie zabudowania istnieją na przykład w Zabrodziu oraz Smolcu. Z czasów dawnej świetności do dziś w Zabrodziu pozostały jedynie dziewiętnastowieczne zabudowania dworskie i dziesięciohektarowy park ze stawem, a w Smolcu ruiny renesansowego dworu nawodnego wraz z parkiem i stawem.

W ratowaniu środowiska naturalnego oraz niszczących zabytków pomagają fundusze europejskie. Pierwszy etap rewaloryzacji zabytkowego parku w Zabrodziu, dofinansowany przez UE, objął niezbędne prace, mające na celu odtworzenie historycznego planu parku, pielęgnację zieleni, budowę ścieżek spacerowych oraz montaż małej architektury, umilającej pobyt zwiedzającym. W Smolcu natomiast roboty budowlane skupiły się przede wszystkim na zabezpieczeniu ruin dworu, który groził zawaleniem, umocniona została także linia brzegowa stawów otaczających dawny dwór nawodny.

Gdy patrzy się na pozostałości dworu, aż trudno uwierzyć, że mieściło się w nim 52 pokoje, że odbywały się tu wieczery przy świecach dla kilkudziesięciu gości, lekcje z guwernantką, a na terenie posiadłości można było organizować kuligi z saniami i polowania. Ten świat minął bezpowrotnie. Skąd tak wiele o tym wiemy? Z książki potomkini ostatnich właścicieli,

Angeli von Wallenberg Pachaly, która kilka lat temu opublikowała swoje wspomnienia „Mała baronówna. Dzieciństwo na smoleckim zamku”. Rezydencja była bowiem wiejską posiadłością bogatej niemieckiej rodziny Wallenberg Pachalych – bankierów, handlowców i przedsiębiorców, którzy oprócz niej posiadali bank we Wrocławiu oraz miejski pałac przy ul. Szajnochy. Ród opuścił swoje smoleckie dobra w 1945 roku. Dwunastoletnia wówczas Angela tuż przed odjazdem wbiegła jeszcze do budynku, aby zamknąć okiennice. Żeby rodzinny dom nie był smutny i nie widział, jak go opuszczają i zostawiają już na zawsze...

History and nature

Project title: Maintenance and development of cultural heritage of the Kąty Wrocławskie Municipality through “Revitalizing historical park in Zabrodzie – stage I” and “Revalorization of the historical park and the ruins of former water mansion in Smolec”

Beneficiary: The Kąty Wrocławskie Municipality

Project value: almost PLN 5.7 million

EU funding value: PLN 2.3 million

The attractiveness of Kąty Wrocławskie Municipality is related to its rich natural values – the picturesque valley of the Bystrzyca river spreads right here but you may also witness the historical sites drawing reference to the cultural heritage of Lower Silesia. This small commune possesses within its borders the monuments from the past centuries and several of them, due to their technical state, require renovation. Such developments may be found for instance in Zabrodzie and Smolec. During the times of former greatness only the XIX

century manor developments have remained in Zabrodzie as well as the 10-hectare park with a pond while Smolec is home to the ruins of a Renaissance water manor including a park and a pond.

The European Funds assist in saving natural environment and the deteriorating historical buildings. The first step in revalorization of the monumental park in Zabrodzie, financed by the EU, covered the necessary works the target of which was to restore the historical park's plan, nurture the greenness, build walking paths and assemble small architecture to make the stay of visitors more pleasant. In Smolec, on the other hand, construction works focused above all on securing the ruins of the major which had been in danger of collapsing and the shoreline of ponds surrounding the former water manor was strengthened.

When you take a look at the manor remains it is quite to imagine that as many as 52 rooms were located there or that it hosted candle-light dinners for several dozen guests, lessons with a governess etc. or that within the area of the building it was possible to organize sleigh rides with sleighs and hunting. This world is long gone and will never return. How do we know so much about it though? We know it from the book written by the descendant of the last owners, Angela von Wallenberg Pachaly who published her memories several years ago under the title "Little Baroness. Childhood in the Smolec castle" The manor was a rural home to a rich German family of Wallenberg Pachalych – bankers, traders and entrepreneurs who, apart from it, also owned the city palace in Wrocław located at Szajnochy Street. The family abandoned Smolec property in 1945. The then 12-years-old Angela returned to the house right before leaving just to close the shutters. For the family home not to be sad and not to realize that they were abandoning it forever...

Nowoczesna i ekologiczna biblioteka w Jedlinie-Zdroju

Tytuł projektu: Rozszerzenie oferty kulturalnej i unowocześnienie biblioteki w celu poprawy standardów jakości świadczonych usług w Centrum Kultury

Beneficjent: Centrum Kultury w Jedlinie-Zdroju

Wartość projektu: ponad 820 tys. zł

Dofinansowanie z UE: 500 tys. zł

Jedlina-Zdrój to kilkutysięczne miasto położone nieopodal Wałbrzycha. Najstarsze wzmianki na temat osadnictwa w tym miejscu pochodzą z XIII wieku. Jedlina-Zdrój trzy wieki temu uzyskała status uzdrowiska, gdy odkryto tam źródła wody mineralnej. Ten status ma do dziś i przez lata był on głównym czynnikiem, który wpływał na postęp miasta. Teraz spory udział w rozwoju w różnych dziedzinach życia mieszkańców mają fundusze unijne. Dzięki nim m.in. udało się zbudować centrum

usług socjalnych, zrewitalizować miejskie podwórka, wprowadzić e-usługi w gminie czy wymienić kopcające piece na bardziej przyjazny środowisku sposób ogrzewania.

Fundusze europejskie przyczyniły się również do powiększenia oferty kulturalnej. Zaadaptowanie pawilonu zdrojowego na nowoczesną bibliotekę publiczną sprawiło, że mieszkańcy nie tylko mogą w komfortowych warunkach wypożyczać książki, czasopisma czy audiobooki, ale także mają miejsce na spotkania autorskie, wystawy, kluby dyskusyjne i oglądanie kultowych bajek w sekcji dla najmłodszych. Z biblioteki można korzystać w tradycyjny sposób, jak również za pomocą specjalnej aplikacji służącej między innymi do rezerwowania książek. Do czytelników mających problemy z poruszaniem się dojeżdża „Biblioteka na kółkach”. Wystarczy się zgłosić, by skorzystać z transportu oferowanego przez placówkę.

Projekt jedlińskiego centrum kultury zakładał też zmodernizowanie i wyposażenie dwóch pomieszczeń przeznaczonych do prowadzenia zajęć ruchowych i filmowo-teatralnych. Po remoncie mogą odbywać się tutaj różnego typu wydarzenia kulturalne oraz zajęcia kółek zainteresowań. I tak się dzieje.

Nie bez znaczenia jest zadbanie o środowisko naturalne. Zastosowanie energooszczędnych rozwiązań przyjaznych dla otoczenia zmniejszyło koszty wykorzystania energii. Stało się możliwe dzięki montażowi paneli fotowoltaicznych i wymianie oświetlenia. Inwestycja posłużyła więc nie tylko mieszkańcom, oferując im nowe możliwości spędzania czasu wolnego, ale przysłużyła się także planecie!

Modern and ecological library in Jedlina-Zdrój

Project title: Expanding the culinary offer and modernization of the library in order to improve the quality standards of services of the Cultural Centre

Beneficiary: Cultural Centre in Jedlina-Zdrój

Project value: more than 820 thousand PLN

EU funding value: PLN 500 thousand

Jedlina-Zdrój is a multi-thousand inhabitants' city located near Wałbrzych. The oldest mentions of residence in this location date back to the XIII century. Jedlina-Zdrój was granted the status of a health resort three centuries ago when sources of mineral water were discovered there. This status has for years until today been the key factor impacting the city growth. Nowadays, the EU funds have been responsible for the development of many different fields of life of the city inhabitants. Thanks to them it was possible to build a centre for social services, revitalize the urban backyards, introduce e-services in the municipality or replace burning stoves with more environment-friendly heating devices.

The European funds contributed also to increasing the cultural offer. Adaptation of the city pavilion into modern public library has led to the inhabitants not only being able to borrow books, magazines or audiobooks in comfortable conditions. It also created a meeting point for authors' meetings, exhibitions, discussion clubs and watching classic children stories in the children section. The library is available in a traditional way as well as through the special application created, among others, for reserving books. Readers with hindered mobility can appreciate the "Library on

wheels". All it takes is to enrol and you may obtain the service provided by the facility.

The project of Jedlina cultural centre assumed modernization and provision of equipment to two rooms designated for the conduct of movement classes and film-theatre classes. Various types of cultural events and interest clubs may be held here. And that is exactly what is happening.

Care for natural environment is of importance as well. Applying energy-saving solutions friendly for the environment changed the costs of using energy. This became possible thanks to mounting photovoltaic panels and replacement of the light system. The investment is thus beneficial not only to the inhabitants offering them new possibilities to spend free time but also to the planet!

Pracownie szkolne XXI wieku

Tytuł projektu: Poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach ponadpodstawowych

Beneficjent: Gmina Wrocław

Wartość projektu: prawie 3 mln zł

Dofinansowanie z UE: 2,5 mln zł

Cztery szkoły ponadpodstawowe we Wrocławiu dzięki funduszom unijnym przeszły modernizację i zyskały nowoczesne wyposażenie pracowni do nauki przedmiotów. I tak uczniowie LO nr XV mają piękne sale matematyczne, biologiczne, chemiczną i rozwoju kompetencji, LO nr XVII – biologiczne i fizyczną, Zespołu Szkół nr 3 – pracownię obsługi gości oraz technologii gastronomicznej, a Technikum nr 15 – pracownię projektowania publikacji drukowanych i elektronicznych oraz druku 3D.

Przy adaptacji wszystkich pomieszczeń zadbano, by usunąć bariery architektoniczne, tak aby były one dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Pracownie zostały wyposażone w pomoce dydaktyczne i naukowe przydatne uczniom do zgłębiania wiedzy z konkretnych przedmiotów takich jak fizyka czy chemia, a także w specjalistyczny sprzęt do nauki zawodów, który sprawi, że absolwenci techników i szkół zawodowych będą mieli większe doświadczenie w przyszłej pracy.

School labs of the 21st century

Project title: Improvement of educational conditions in selected Wrocław secondary schools

Beneficiary: Municipality of Wrocław

Project value: almost PLN 3 million

EU funding value: PLN 2.5 million

Four secondary schools in Wrocław underwent modernization and obtained modern equipment for the scientific labs thanks to the EU funds. And so pupils of High School no. XV obtained remarkable mathematics, biology, chemistry and competence development rooms, pupils of High School no. XVII – biology and physics rooms, Complex of Schools no. 3 – guest service workroom and gastronomy technology workroom while Technical High School no. 15 – printed and electronic publications design lab as well as 3D lab.

Upon adaptation of all premises attention was paid to remove architectural barriers so that they are available for persons with disabilities. The rooms were equipped with didactic and scientific assistance tools useful for pupils when pursuing knowledge on specific subjects such as physics or chemistry as well as specialized equipment for learning professions which will contribute to achieving larger experience in future work by graduates of technical schools and vocational schools.

Nowoczesne, energooszczędne przedszkole i żłobek w Jelczu-Laskowicach

Tytuł projektu: Budowa żłobka i przedszkola w Jelczu-Laskowicach jako demonstracyjnego budynku użyteczności publicznej

Beneficjent: Gmina Jelcz-Laskowice

Wartość projektu: ponad 8,5 mln zł

Dofinansowanie UE: prawie 7 mln zł

Po wielu latach do Jelcza-Laskowic powrócił publiczny żłobek. Od kilku miesięcy funkcjonuje w nowym budynku, w którym powstało również przedszkole. Teraz najmłodsze dzieci mają komfortowe warunki do zabawy, nauki i poznawania świata.

Budynek jest przestronny i bardzo nowoczesny, a oprócz tradycyjnych sal, dzieci mają do dyspozycji salę sensoryczną i salę widowiskową. Każda jest wyposażona w nowe meble, zabawki i wszelkie pomoce edukacyjne, a dodatkowo ma bezpośrednie wyjście na taras. Jest też piękna jadalnia, świetnie wyposażona kuchnia, szatnia i ogród. Dzięki temu maluchy mogą spędzać jeszcze więcej czasu na świeżym powietrzu.

Przedszkole jest wyjątkowe także dlatego, że powstało jako nowoczesny energooszczędny budynek o obniżonej klasie energetycznej. Jest wyposażony w oświetlenie energooszczędne, nowoczesny system monitoringu i zarządzania energią, odnawialne źródła energii (panele fotowoltaiczne i pompę ciepła). Na dachu znajdują się rośliny, a w ogrodzie zbiornik na deszczówkę i system podlewania. Służy to środowisku, ale i edukacji, bo dzieci od najmłodszych lat uczą się, jak dbać o naszą planetę. Tym bardziej, że przedszkole i żłobek mają być

miejszem akcji edukacyjnych podnoszących ekologiczną świadomość mieszkańców i popularyzujących wiedzę o energooszczędnym budownictwie.

Beneficiary: Jelcz-Laskowice Commune

Project title: Construction of a Nursery and Kindergarten in Jelcz-Laskowice as a Demonstrative Public Utility Building

Project value: over 8.5 million PLN

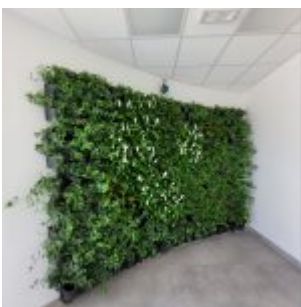
EU funding: nearly 7 million PLN

After a prolonged absence, a public nursery has made a return to Jelcz-Laskowice. In its new abode, shared with a kindergarten, young children now enjoy a setting brimming with comfort, purpose-built for play, learning, and the wondrous exploration of the world around them.

The newly constructed facility stands as a testament to modernity and spaciousness. Beyond the conventional classrooms, children revel in access to a sensory room and a well-equipped auditorium. Each room boasts new furniture, an array of toys, and educational resources, complete with direct access to a charming terrace. Furthermore, the building encompasses an inviting dining area, a state-of-the-art kitchen, a dedicated cloakroom, and an enchanting garden, affording the little ones ample opportunities for outdoor adventures.

Remarkably, this kindergarten bears the distinction of being designed with a reduced energy class in mind. It comes replete with eco-conscious features such as energy-efficient lighting, a cutting-edge energy monitoring and management system, and sustainable energy sources such as photovoltaic panels and a heat pump. The installation of greenery on the roof, a rainwater harvesting system, and an irrigation system in the

garden further exemplify its eco-friendliness. Not only do these measures serve the environment, but they also serve as invaluable educational tools, imparting to young minds the importance of caring for our planet. Moreover, this kindergarten and nursery serve as more than just centres for childcare; they stand as beacons of education, fostering environmental awareness among residents and imparting knowledge about the merits of energy-efficient construction.

Podróż z ułatwieniami

Tytuł projektu: Ograniczenie niskiej emisji w Gminie Ząbkowice Śląskie poprzez zakup niskoemisyjnego taboru autobusowego do obsługi komunikacji podmiejskiej

Beneficjent: Gmina Ząbkowice Śląskie

Wartość projektu: prawie 12,6 mln zł

Dofinansowanie z UE: 10,7 mln zł

Niskoemisyjne, wygodne autobusy kursują w gminie Ząbkowice Śląskie. Dzięki temu dba się o czystsze powietrze, ale przede wszystkim o komfort i bezpieczeństwo podróżnych. Pojazdy mają wydzielone miejsce dla osób na wózkach, dla rowerów oraz dla wózków dziecięcych. Niskopodłogowe podwozie z możliwością „przyklęku” ułatwia wsiadanie i wysiadanie. Bezpieczeństwu zaś służy zainstalowany monitoring.

Dodatkowo dostawca autobusów dołączył aplikację mobilną, w której pasażer może sprawdzać godzinę odjazdu z poszczególnych przystanków z uwzględnieniem realnej sytuacji na trasie. System działa on-line, czyli każde opóźnienie będzie widoczne dla podróżujących.

Autobusy mają swój udział w poprawie środowiska w gminie. Poprzez napęd hybrydowy ogranicza się emisję szkodliwych substancji do atmosfery oraz obniża poziom hałasu. Komunikacja zbiorowa stała się konkurentem dla samochodów osobowych mieszkańców Ząbkowic Śląskich i okolicznych miejscowości.

Beneficiary: Ząbkowice Śląskie Commune

Project title: Reducing Low Emissions in the Ząbkowice Śląskie Commune through the Purchase of Low-Emission Bus Fleet for Suburban Public Transportation Service

Project value: nearly 12.6 million PLN

EU funding: 10.7 million PLN

Modern, Energy-Efficient Kindergarten and Nursery in Jelcz-Laskowice

The municipality of Ząbkowice Śląskie now boasts a fleet of eco-friendly, passenger-centric buses, ushering in a host of benefits that extend beyond cleaner air to encompass enhanced passenger comfort and safety. These state-of-the-art buses come equipped with thoughtfully designated spaces to accommodate passengers with wheelchairs, bicycles, and child strollers, ensuring a seamless travel experience for all. Thanks to their low-floor chassis with the ability to 'kneel,' boarding and disembarking have never been easier, promoting accessibility for everyone. To further bolster safety, these buses are outfitted with advanced surveillance cameras.

But the advancements don't stop there. A user-friendly mobile application has been introduced by the bus provider, enabling passengers to effortlessly check departure times from specific stops while factoring in real-time conditions along the route. This online system keeps travellers informed, ensuring they are well-prepared for any potential delays.

These buses represent a pivotal step toward environmental improvement within the municipality. Their innovative hybrid propulsion system significantly curtails harmful emissions and simultaneously mitigates noise pollution. As a result, public transportation has emerged as a compelling and sustainable alternative to private vehicles for the residents of Ząbkowice Śląskie and neighbouring regions.

Sekretne życie Izerskiej Łąki

Tytuł projektu: Ochrona zasobów przyrodniczych poprzez doposażenie Centrum Edukacji Ekologicznej Natura 2000 „Izerska łąka” w Świeradowie-Zdroju

Beneficjent: Gmina Miejska Świeradów-Zdrój

Wartość projektu: ok. 1 mln zł

Dofinansowanie UE: prawie 850 tys. zł

Centrum Edukacji Ekologicznej „Izerska łąka” powstało kilka lat temu w Świeradowie-Zdroju przy znacznym udziale funduszy unijnych. Od samego początku ośrodek zajmuje się szeroko pojętą edukacją ekologiczną, ochroną bioróżnorodności, zachowaniem dziedzictwa przyrodniczego. Odwiedzając to miejsce poznasz faunę i florę Gór i Pogórza Izerskiego, życie pszczelej rodziny, dzięki wyposażeniu wnętrza uła w kamery, a także czyste, pozbawione zanieczyszczeń niebo nad Izerami. W

obserwacji tego ostatniego pomogą dwa specjalistyczne teleskopy.

Spotkania dla różnych grup wiekowych, rodzin, dzieci szkolnych odbywają się przez cały rok. Organizowane są różnego typu programy edukacyjne, konkursy, warsztaty, szkolenia, plenerowe wystawy malarskie i fotograficzne, spektakle teatralne, festyny proekologiczne. Duże możliwości daje także nowoczesna sala multimedialna, przygotowana do wszelkiego typu zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem obserwacji nieboskłonu. „Gwiaździste niebo”, czyli podwieszany sufit wypełniony końcówkami światłowodów, które tworzą fragment nieba, zachęci do pogłębienia wiedzy o astronomii.

Centrum postarało się o kolejną dotację unijną na rozwijanie swojej działalności. Dzięki niej można było kupić wyposażenie i materiały przydatne w zajęciach, np. kilkanaście zestawów gogli wirtualnej rzeczywistości, system mgłowy z projektorem, mapę interaktywną, tablety i telewizory LCD, metalowe imitacje fauny i flory, gry planszowe, filmy przyrodnicze, a także aplikację „Ścieżka pomniki przyrody gminy Świeradów-Zdrój”.

Aby wzmocnić efekt edukacyjny, powstały ulotki o tematyce ochrony przyrody, np. o znaczeniu łąk dla ekosystemu czy o produktach pszczelich, film „Rok na łąkach Gór i Pogórza Izerskiego”, karty do gry z gatunkami ptaków występującymi na tym terenie, mapa owadziarni i gra planszowa o torfowiskach. Odwiedzający centrum „Izerska łąka” z pewnością będą bardziej świadomymi obywatelami Ziemi, którzy będą mieli większą wiedzę jak tę Ziemię chronić i zadbać i środowisko.

Bołkowska Galeria Historyczno - Artystyczna ARS ET HISTORIA

Tytuł projektu: Odbudowa i zmiana sposobu użytkowania kościoła ewangelickiego na obiekt pn.: "Bolłowska Galeria Historyczno – Artystyczna ARS ET HISTORIA"

Beneficjent: GMINA BOLKÓW

Wartość projektu: 7,2 mln zł

Dofinansowanie UE: 5,2 mln zł

Jak dobrze można zagospodarować od lat nieużywane, ale nadal piękne budynki, wiedzą mieszkańcy Bolkowa. Tamtejsze Towarzystwo Miłośników Bolkowa kilka lat temu zainicjowało proces przywrócenia do użytkowania zabytkowego obiektu budynku dawnego kościoła ewangelickiego. Z pomocą przyszły władze miasta i fundusze unijne, dzięki którym udało się wyremontować budynek i zagospodarować go tak, aby służył mieszkańcom.

Sam budynek kościoła został zbudowany w stylu neogotyckim za miastem na terenach ogrodowych. Miał charakterystyczną wysoką dzwonnice z czterema narożnymi wieżyczkami, a w środku znajdowało się 850 miejsc siedzących. W latach 20. XX wieku zainstalowano w nim dwudziestosześcioletnie organy, a nawet elektryczne ogrzewanie podłogowe. W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych budynek przeszedł remont i został zaadaptowany na salę gimnastyczną dla miejscowego Zespołu Szkół Rolniczych. Od roku 2010, kiedy szkoła zrezygnowała z prowadzenia zajęć w tym obiekcie, stał pusty i nieużytkowany. Gruntowny remont budynku pozwolił na przywrócenie dawnego blasku temu miejscu.

Dziś mieści się tu Bolkowska Galeria Historyczno-Artystyczna ARS ET HISTORIA. Bardzo prężnie działa tu biblioteka publiczna, która oprócz tego, że gromadzi i udostępnia zbiory, organizuje spotkania autorskie, zajęcia dla dzieci i dla seniorów. Odbývają się tu wystawy, koncerty muzyczne i inne wydarzenia artystyczne. Odbudowa kościoła i zmiana jego funkcji pozwoliła na miejsca przyjaznego mieszkańcom, ale i turystom. Obiekt jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Beneficiary: BOLKÓW COMMUNE

Project title: Reconstruction and Change of Use of the Evangelical Church into a Facility Titled: "Bolków Historical and Artistic Gallery ARS ET HISTORIA"

Project value: 7.2 million PLN

EU funding: 5.2 million PLN

Bolków Historical and Artistic Gallery ARS ET HISTORIA

The residents of Bolków possess a remarkable talent for breathing new life into long-neglected yet still splendid structures. Several years ago, the Bolków Society of Enthusiasts embarked on an ambitious journey to revive the historic edifice of the former evangelical church. With the invaluable support of municipal authorities and funding from the European Union, they successfully undertook the painstaking renovation of this venerable structure, ingeniously adapting it to serve the local community. This church, a striking testament to neo-Gothic architecture, graced the outskirts of town amidst idyllic garden grounds. It boasted an iconic lofty bell tower adorned with four charming corner turrets, while its interior could comfortably accommodate an impressive congregation of 850 worshippers. In the 1920s, the church was further embellished with a majestic twenty-six-voice organ and even boasted the luxury of electric underfloor heating. Subsequently, during the 1950s and 60s, the building underwent transformations, transitioning into a gymnasium for the nearby Agricultural School. However, since 2010, when the school ceased utilizing the premises for educational purposes, it has languished in a state of disuse and abandonment. It took an extensive renovation effort to restore the building to its former grandeur.

Today, the beautifully rejuvenated structure is home to the Bolków Historical and Artistic Gallery, aptly named ARS ET

HISTORIA. Within these hallowed walls, a thriving public library operates with unwavering dynamism, not merely curating and granting access to its extensive collections but also serving as a vibrant hub for author gatherings, engaging activities tailored for children and seniors alike, captivating exhibitions, melodious musical concerts, and a plethora of other culturally enriching events. The transformation of the church, both in its renewed splendour and its newfound purpose, has gifted the community a warm and inviting space, equally accessible to residents and tourists alike. Importantly, the facility has been thoughtfully designed to cater to the needs of individuals with disabilities.

Dobry zawód, dobra praca

Tytuł projektu: Poprawa infrastruktury dydaktycznej i dostępności dla osób niepełnosprawnych szkół zawodowych Powiatu Ząbkowickiego

Beneficjent: Powiat Ząbkowicki

Wartość projektu: 4 mln zł

Dofinansowanie UE: ponad 3,3 mln zł

Szkoły zawodowe cieszą się coraz większym zainteresowaniem, a szczególnie te oferujące swoim uczniom najnowocześniejsze wyposażenie, dzięki któremu nauka zawodu może zaprocentować w przyszłości dobrą pracą w wymarzonej profesji.

Jedną z nich – Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Hipolita Cegielskiego w Ziębicach – wyremontowała i profesjonalnie wyposażała pracownię nauki zawodu. Już od czerwca uczniowie korzystają z nowego sprzętu w salach analizy żywności, chemicznej, gastronomicznej czy planowania żywienia. Nowoczesne wyposażenie znalazło się również w pracowniach informatycznej i logistycznej. Dzięki temu młodzi ludzie mają szansę zdobyć umiejętności, które w przyszłości docenią pracodawcy.

Ziębicka placówka jest jedną z trzech szkół zawodowych w powiecie ząbkowickim, w której nauczanie odbywa się w lepszych warunkach i na wyższym niż dotychczas poziomie, dzięki projektowi unijnemu „Poprawa infrastruktury dydaktycznej i dostępności dla osób niepełnosprawnych szkół zawodowych Powiatu Ząbkowickiego”. Szczególny nacisk położony został na stworzenie warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy, poprzez wyposażenie pracowni zawodowych oraz przebudowę i adaptację obiektów na cele dydaktyczne. Nie zapomniano również o dostosowaniu szkół do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz o zapewnieniu dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

Beneficiary: Ząbkowicki County

Project title: Improvement of Didactic Infrastructure and Accessibility for Disabled Persons in Vocational Schools of Żąbkowicki County

Project value: 4 million PLN

EU funding: over 3.3 million PLN

A Good Profession Equals a Good Job

In today's educational landscape, vocational schools are gaining immense popularity, particularly those that prioritize providing students with cutting-edge equipment. This commitment to state-of-the-art resources ensures that vocational education translates seamlessly into promising career prospects in the future.

One exemplary institution leading the charge in this regard is the Hipolit Cegielski Secondary School Complex in Ziębice. Here, a transformative journey has seen the complete renovation and professional equipping of vocational training workshops. Since June, students have had the privilege of utilizing brand-new equipment across various specialized fields, including food analysis, chemistry, gastronomy, and nutrition planning classrooms. The IT and logistics workshops have also undergone a technological makeover. These enhancements have created a dynamic learning environment where young individuals can acquire valuable skills that future employers will undoubtedly value.

The Ziębice institution proudly stands among three vocational schools in Żąbkowice County that have experienced a significant uplift in teaching conditions and overall educational standards. All of this has been made possible through the EU-funded project titled "Improvement of Didactic Infrastructure and Accessibility for Disabled Persons in

Vocational Schools of Ząbkowice County.” A central focus of this initiative has been to replicate authentic work environments within the vocational workshops, coupled with the meticulous renovation and adaptation of facilities for educational purposes. Moreover, these schools have been thoughtfully tailored to accommodate students with special educational needs and individuals with disabilities.

